

STRESZCZENIE ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

Tomasz Michułka

„Historia i rozwój idei *community policing* w Polsce
na przykładzie garnizonu mazowieckiego”

Tematem pracy jest historia i rozwój idei *community policing* w Polsce na przykładzie garnizonu mazowieckiej policji. Istnieje wiele teoretycznych rozważań zarówno na temat początków tej koncepcji, jak i samego znaczenia tego terminu. Choć pojęcie *community policing* od lat funkcjonuje w naszym kraju i strategia ta jest przedmiotem zainteresowania różnych środowisk, to stosunkowo niewiele jest analiz dotyczących jej rozwoju w Polsce.

Celem głównym pracy było zdiagnozowanie uwarunkowań historycznych i rozwoju idei *community policing* w Polsce i jej wpływu na przemiany w polskiej Policji. Rozprawa jest oparta na badaniach przeprowadzonych metodą sondażu diagnostycznego z wykorzystaniem techniki ankiety. Na potrzeby poznawcze utworzono próbę badawczą składającą się z osób zajmujących określone stanowiska w województwie mazowieckim w obszarze podległym Komendzie Wojewódzkiej Policji z siedzibą w Radomiu (28 powiatów i 4 miasta na prawach powiatów) — łącznie 128 respondentów. Byli to komendanci miejscy i powiatowi Policji oraz ich zastępcy, a także przedstawiciele władz samorządowych w osobach prezydentów, wiceprezydentów miast oraz starostów i wicestarostów. Na potrzeby prowadzonych badań dokonano również analizy i przeglądu elementów charakteryzujących ideę *community policing* w wybranych krajach zachodnich celem określenia elementów wzorcowych dla polskiej Policji w jej rozwoju, co pozwoliło także na wskazanie różnic i podobieństw w tym obszarze. Porównaniu poddano rozwój omawianej strategii w Wielkiej Brytanii, Stanach Zjednoczonych, Australii, Polsce i Niemczech na przykładzie kraju związkowego Brandenburgia. W każdym z tych państw rozwój i realizacja idei *community policing* przebiega nieco odmiennie. Na podstawie przeprowadzonej analizy zdołano wyodrębnić w poszczególnych krajach cechy charakterystyczne dla tej idei, które w sposób szczególny się uwypuklają. Pozwoliło to poszukiwać związków i analogii związanych z rozwojem idei *community policing* w Polsce.

Przyjęta hipoteza ogólna, że polska Policja czerpała wzorce z doświadczeń wielu krajów, jednak doświadczenia amerykańskie były najistotniejsze dla implementacji i rozwoju

community policing w polskiej Policji, okazała się niecałkowicie trafna. Wyniki badań wskazują, że zdaniem respondentów, to dwa kraje — Wielka Brytania i Stany Zjednoczone — były wzorem do naśladowania dla polskiej Policji w zakresie rozwoju idei *community policing*. Wydaje się zatem, że chociaż w Stanach Zjednoczonych koncepcja ta zdobyła największe uznanie i powszechne praktyczne zastosowanie, to również jej fundamenty, sięgające początków policji miejskiej w Londynie i zasad sir Roberta Peela, odgrywają główną rolę w kształtowaniu i rozwoju *community policing* w Polsce.

ABSTRACT OF DOCTORAL DISSERTATION

Tomasz Michułka

‘History and development of the idea of community policing in Poland
on the example of the Mazovian garrison.’

The topic of the work is the history and development of the idea of community policing in Poland on the example of the Mazovian police garrison. There are many theoretical deliberations about the origins of this concept, as well as its meaning. Although the concept of community policing has been functioning in our country for years and the strategy is of interest to various circles, there is relatively little analysis of its development in Poland.

The main aim of the work was to diagnose historical conditions and the development of the idea of community policing in Poland and its influence on the changes in the Polish Police. The dissertation is based on research carried out with the use of a diagnostic poll method with the use of a survey technique. For cognitive purposes, a research sample was created consisting of persons occupying specific positions in the Mazovian Voivodship in the area subordinate to the Regional Police Headquarters with the seat in Radom (28 counties and 4 towns with the rights of counties) — 128 respondents in total. They were the municipal and county police commandants and their deputies, as well as representatives of local authorities in the person of presidents, vice-presidents of cities, starostes and their deputies. For the purposes of the research, elements characterizing the idea of community policing in selected Western countries were also analysed and reviewed in order to identify model elements for the Polish Police in its development, which also allowed to identify differences and similarities in this area. The development of the discussed strategy in the United Kingdom, the United States, Australia, Poland and the German Land of Brandenburg were compared. In each of these countries the development and implementation of the idea of community policing is slightly different. On the basis of the carried out analysis, it was possible to distinguish in each country the characteristics of this idea, which are particularly emphasized. This made it possible to search for links and analogies related to the development of the idea of community policing in Poland.

The assumed general hypothesis that the Polish Police drew on the experience of many countries, but the American experience was the most important for the implementation and

development of community policing in the Polish Police, turned out to be not entirely accurate. The results of the survey indicate that, according to the respondents, two countries — Great Britain and the United States — were the role models for the Polish Police in the development of community policing. It seems, therefore, that although in the United States this concept has gained the greatest recognition and widespread practical application, its foundations, dating back to the beginnings of the London City Police and the principles of Sir Robert Peel, also play a major role in shaping and developing community policing in Poland.